

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

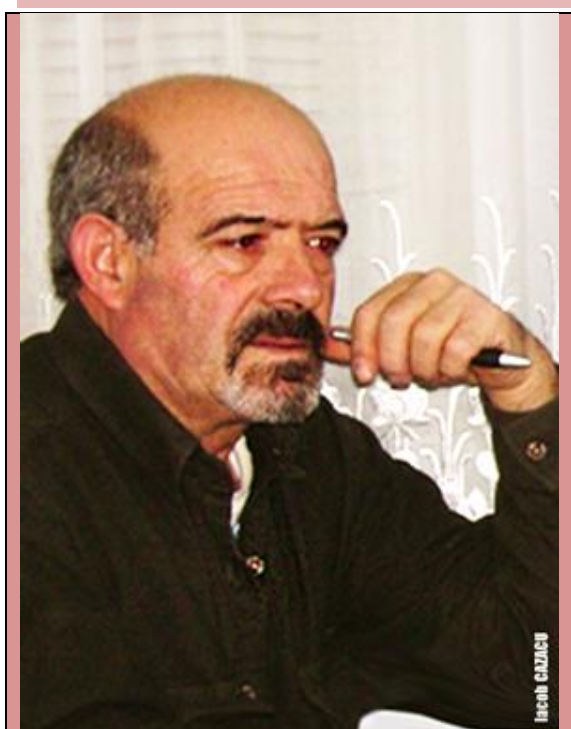
Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

1

PÂINEA CEA DE TOATE ZILELE

Iacob CAZACU¹

„Viața e mai tare decât mizeriile ei”
 (George Bacovia)

Vasile s-a așezat în genunchi alături de movilița de pământ, spunând în gând „Tatăl nostru...”. Plângea ca un copil mic, necătând, că împlinise 17 ani. O înmormântase pe surioara Ștefana, care decedase acum câteva ore. După obicei trebuia să fie data pământului după trei zile, dar mama Alexandra a insistat s-o ducă azi la cimitir și s-o înmormânteze lângă celelalte două surori și cinci frățiori pe care i le-a luat în ultimele șapte luni năpasta de foamete, ce se abătuse ca un blestem asupra satelor basarabene. Vasile a înțeles tot ce-a spus mama, ei îi era frică să nu cadă în ispită ori să afle megieșii, care erau mai înfometați ca dâșii, că se auzise de multe cazuri, când morții erau folosiți ca hrană, iar unele persoane ajunse la capătul disperării și demenții pândeau în cimitir... ca să-i dezgroape pe cei înmormântați... Se abătuse o mare grozăvie și peste familia Luncă. Vasile era cel mai mare frați și surioare și el avuse nenorocul ca după moartea tatălui Iacob să-i înmormânteze pe toți cei opt mai mici. Acum, ședea în genunchi de-asupra mormântului Ștefanei și plângea. Putem spune, că plângea asupra unui singur mormânt, fiindcă toți au fost înmormântați mai, ca unul asupra altuia...

Vasile plângea de-asupra mormintelor fraților și surioarelor, iar în minte îi roiau amintirile legate de ei. Își amintește cum uneori la masa rupea pe neobservate câte o fărâma din mămăliga lui Fănuță, care era mai dolofan și mai încet la mâncare. Acum simțea o mare vinovăție față de el și printre lacrimi își cerea iertare nu știe a cât-a oară... Cele mai dureroase cuvinte erau cele șoptite de Fănuță înainte de a-și da sufletul: „Auzi, Bădiță, să nu lași să mă mănânce nimeni după ce-oi muri ori să mă fure cineva din cimitir...!” După cum a recunoscut Vasile cu mulți ani mai târziu, ace zi a fost cea mai grea, cea mai tristă zi din viața sa.

Acum, dând frâu lacrimilor de-asupra mormântului Ștefanei își amintește de toate prin câte a trecut în anii copilăriei și adolescenței. Cele mai frumoase amintiri erau legate de perioada copilăriei până la 1940, mai cu seamă își amintea cu multă plăcere de anii de școală. Îi plăceau lecțiile de istorie și poeziile pe care nu le-a uitat până la moarte. (...) Își mai amintea cu deosebită plăcere de petrecerea sărbătorilor din acea perioada, de sărbătoarea Sfântului Paște, când toloaca de la Movilă era plină de copii, care se rânduiau la scrânciobul cu roată. Pentru Vasile sărbătorile Crăciunului și Anul Nou erau deosebit de scumpe, dat fiind, că mama Alexandra îl născuse chiar în seara de Crăciun. Avea ceata lui de

¹ Kitchener, Ontario, Canada, august 2022. Autorul: Atenționez cititorii, că unele personaje din această lucrare sunt invenția autorului, dar evenimentele sunt descrise așa cum s-au întâmplat adevărat.

Cetatea Cavaleriilor

băieți încă de la 5 anișori cu care cutreiera tot satul colindând, iar de Sfântul Vasile el era în centrul atenției, chiar și-a flăcăilor mai mari, că numai el cunoștea cea mai veche și mai lungă hăitură cu Sf. Vasile și împăratul Traian. Se mândrea nespus cu ea, fiindcă o învățase de mic copil de la bunelul Mihail Porcireanu, tata mamei Alexandra.

Au fost ani de liniște și de bucurii alături de cinci frați și trei surori, el fiind cel mai mare copil, iar cel mai mic Fănuță avea un anișor. Într-o zi cu soare dogorător, pe 27 sau 28 iunie 1940, când Vasile cu Ștefana și mama Alexandra erau la prășit răsărită la lotul din Cotul Răutului dinspre Ciocolteni îl zări pe tata Iacob venind călare, făcându-le de departe semn ca să iasă la margine, la drum. Apropiindu-se la vreo 100 de pași au deslușit că striga: „*Fugiți spre casă, că vin rușii și împușcă multă lume!*”

Au venit, iar odată cu ei a dat buzna și năpasta cea mare peste satele basarabene. În primul rând ostașii roșii au golit butoaiele cu vin din beciurile oamenilor gospodari și tot ce era de mâncare. Tot satul răsuna de împușcături și țipetele ostașilor beți. Apoi a început teroarea. Teritoriul Basarabiei a devenit parte a URSS. În nou creată Republică Sovietică Socialistă Moldovenească, epurările au început aproape imediat. URSS era pe picior de război, iar conducerea acesteia dorea să fie sigură de siguranța granițelor și loialitatea autorităților locale. Primii au fost afectați membrii Sfatului Țării, preoți, medici care au susținut unirea cu România în 1918. Majoritatea au fost deportați în colțurile cele mai îndepărtate ale Uniunii Sovietice. Vasile a văzut toate cu ochii săi: cum l-au împușcat pe Tănase Coșneanu în ușa beciului, fiindcă nu vroia să le dea voie ostașilor sovietici să intre în beci; cum au tras din armă în tânărul medic veterinar Mihail Ungureanu, care s-a împotrivit să-i deservească și a rupt-o la fugă prin grădini spre Sărături. L-a nimerit un glonte în palma mâinii stângi și s-a ales cu 3 degete atrofiate până la moarte, dar a scăpat cu viață. După un an de haiducie (fugar) prin pădurile codrului și satele din împrejurimi Mihail a apărut în sat.

Vasile Luncă își aduce aminte de luna Iunie 1941, când în noaptea de 12 spre 13 câțiva militari au încărcat într-o mașină toată familia lui Nenea Gheorghe Feghiu și Nazaria Cucu și i-au dus... Unde? Nimeni nu știa. Consătenii au aflat mai târziu, că i-au deportat ca *dușmani de clasă*, că aveau mai mult pământ, fiind cei mai gospodari oameni din sat, care aveau și râșniță de piatră. N-au avut noroc... Peste o săptămână, la 22 iunie 1941 a început războiul împotriva Uniunii Sovietice ale Armatei Germane și pentru eliberarea Basarabiei, care a fost eliberată de Armatele Române în frunte cu mareșalul Ion Antonescu. Începuse războiul mare, care a durat cinci ani... O parte dintre basarabeni luptau pe front în Armata Română împotriva Armatei Roșii, alții au fost mobilizați în Armata Roșie și luptau împotriva armatelor germane și române, adică împotriva fraților de sânge, dintre care puțini au scăpat cu viață. O parte au fost luați prizonieri, mai mulți la Cotul Donului în stepa Calmucă, alții au întors armele împotriva Armatei Germane, ca Gheorghe Porcireanu și Mihail Tărtăcan. Ei au avut noroc să se întoarcă vii. Gheorghe Porcireanu, unchiul lui Vasile și fratele mai mic al mamei lui Alexandra a fost sergent major în Armata Română, tunar, care în bătălia de la Cotul Donului, căzând prizonier la sovietici unde a stat în lagărele de prizonieri până în august 1944, când comandamentul sovietic le-a oferit șansa să-și „răscumpere” vina, luptând împotriva armatei hitleriste cu tunurile românești de 37 mm luate de sovietici la Cotul Donului. Fiind în grad de subofițer și cunoscând limba rusă, sovieticii l-au numit comandantul bateriei de tunari români, urmând să-și selecteze singur efectivul dintre voluntarii din lagăr. Mi-a povestit cu gura lui, că s-a adresat plângând către prizonierii lagărului cu următoarele cuvinte: „*Frați români! Mă numesc Gheorghe Porcireanu, sergent major al armatei române. Aveți o șansă de a rămâne vii în acest război. Rog, să iasă în front toți tunarii români. Dacă printre noi sunt români basarabeni, să iasă toți, chiar de nu sunt tunari, că de aici din lagăr nu cred să iasă cineva viu...*”. Au rămas și vii... Mulți au dezertat până a ajunge pe front, dar sergentul major Gheorghe Porcireanu a luptat până la sfârșitul războiului. După război nu s-a mai bucurat de numele veteran al războiului, fiindcă a luptat în Armata Română, dar s-a mândrit tot timpul, că datorită lui, mulți români și-au salvat viața.

Vasile Luncă la ai săi 17 ani gândea ca un om matur, în vârstă, căci în ultimii șase ani trecuseră prin atâtea și atâtea văzuse, cât unii în toată viața lor până la adânci bătrânețe n-au trecut și n-au văzut. Vasile se gândea, că după acel război viața va fi ca înainte de 1940 dar, de fapt s-a terminat cu o nouă cotropire a Basarabiei de către balaurul roșu...

La Sărăteni anul 1945, ca și în toată Basarabia, aduse pacea, dar prea scumpă pentru basarabeni. Și astăzi răsună acel ecou, care ne amintește de marea tragedie a basarabenilor în care sute de mii de oameni tineri au fost mistuiți de focul războiului. Nu se știe pentru ce păcate această parte a Moldovei

Cetatea Cavalerilor

dintre Prut și Nistru a fost blestemată de Dumnezeu, că a avut o soartă nemaipomenit de cruntă până atunci, dar și după anul 1945...

Vasile își amintește cum în primăvara anului 1944, odată cu intrarea trupelor sovietice pe teritoriul satului, gospodăriile țărănești individuale au fost impuse la predarea obligatorie a produselor agricole la stat: floarea soarelui, cartofi, soia și fân, carne, ouă, lapte, brânză și lână. Populația a fost supusă să îndeplinească ordinul și planul de colectare, dar nimeni n-a știut că următorul an 1945 va fi un an cu mare secetă. Necătând, că era secetă organele sovietice au emis ordin ca să fie colectate ca impozite pentru stat produsele agricole. La fel și în anul 1945 sătenii au fost supuși la contribuție obligatorie... Conform recipisei primite gospodăria țărănească a lui Iacob Luncă, tatăl lui Vasile, care avea 2 hectare de teren agricol era obligată să livreze statului 160 kg de cereale, 40 kg de carne, 120 de ouă, 100 de litri de lapte... Cu mare chin familia s-a achitat, dar au rămas aproape fără rezerve de produse pe iarnă.

La începutul anului 1946 era limpede, că agricultura RSSM, în urma secetei cumplite de-a lungul anului precedent, va fi total compromisă. Cu toate acestea, Moscova a stabilit pentru RSS Moldovenească planul contribuției obligatorii din recolta anului 1946 în cantitate de 265 de mii de tone. Rezervele de grâu au fost epuizate încă din 1945. Comisarii au măturat în toamna anului 1946 toate produsele alimentare din podurile și hambarele cetățenilor. Multă lume se împotriva, nu vroia să dea ultimul bob de grâu de la casă, dar erau aspru pedepsiți prin închisoare ori chiar împușcați pe loc. Vasile a văzut cum l-au arestat pe tânărul Niță Ofici pentru niște vorbe spuse la adresa lui Stalin, când comsomoliștii scoteau ultimele boabe de grâu din podul casei lor: „*Eu nu vreau să vă dau pâinea, că e hrana familiei, că n-o să mă duc pe urmă să cerșesc de la Stalin al vostru...*” Pentru aceste vorbe a fost judecat și condamnat la 10 ani de pușcărie. Colectarea obligatorie a produselor agricole a dus la aceea, că la finele anului 1946 să crească mortalitatea în toate satele basarabene, cauzată de distrofie. Un procent mare de mortalitate cade pe seama populației nevoiașе, mai ales a bărbaților între 20 și 45 de ani...

Vasile a trecut prin toate grozăviile foametei. Lipsa acută de produse a dus la aceea, că mama Alexandra, ca și majoritatea consătenilor adaugă în hrană rumeguș de lemn, ștrujeni și coceni de porumb, semințe de ciulini, tulpini de floarea soarelui etc. Pe la Crăciun și Sfântul Vasile prin sat nu se mai auzea vre-un colind, ori hăitură..., dar și mai trist era, că nu se mai auzea nici un lătrat de câine ori miorlăit de pisică, fiind folosite de oameni în mâncare. Într-o seară Moș Anton Decusară, megieșul îi spuse lui Vasile, că în satul vecin copiii au folosit ca hrană trupul decedat al tatălui, iar la ei în cimitir l-a văzut pe D..., care se chinuia să dezgroape pe cineva dintr-un mormânt. De la aceste noutăți pe Vasile îl apucase o mare frică. Era primejdios chiar și ziua să umbli prin sat, după ce s-a auzit, că în satul V... o fetiță de 10 ani a intrat în ospetie la o prietenă și n-a mai ieșit din casă.

Aceste noutăți l-au făcut pe tatăl lui Vasile să plece și el să facă rost de produse alimentare în alte republici, unde situația era mai bună. Auzise, că în Ucraina, dincolo de Cernăuți, în regiunea Lvov și în Belorusia populația aproape, că nu știe de foame. Dar, ce-i drept, se mai zvonea, că puțini se întorceau, că mulți mureau în drum. Totuși, a hotărât să plece, că nu era de așteptat... A chitit încă patru oameni din sat, mai puternici, care să țină la foame vreo câteva zile, până ajung la destinație, iar destinația nu știa nimeni care va fi...

S-a întâmplat aceasta în primăvara lui 1947, în cea mai cruntă fază a foametei. S-au pornit pe jos să ajungă la Bălți, iar de acolo să urce în vre-un marfar și să plece unde i-a duce norocul... Norocul i-a dus în regiunea Ujgorod, la hotar cu Polonia, care se proslăvea prin roade mari de cartofi. Împreună cu Iacob Luncă au plecat Nică Bârsanu, Tudor Paladi, Chiriac Coșneanu și Fănache Nicoară. Al șaselea în grupă era Vasile, fiul lui Iacob Luncă.

Au mers o zi și o noapte cu un mărfar până la Ujgorod. Acolo au făcut cunoștință cu un țăran de origine poloneză care locuia la vest de Ujgorod, alături de hotarul cu Polonia în care majoritatea erau polonezi și care se ocupau de cultivarea cartofilor ca și majoritatea locuitorilor localității. El i-a sfătuit să meargă în sat la el, în care era nevoie de brațe de muncă, fiindcă mulți bărbați nu s-au întors din război. Așa au și făcut. Le-a mers din plin, că era vremea de sădit cartofii. Au muncit trei săptămâni ca robii, dar erau hrăniți bine și au fost răsplătiți fiecare cu câte 6 saci cu cartofi. Oamenii din sat i-au ajutat să ajungă până la gara din Ujgorod, cu trei trăsură cu cai, iar la gară i-au urcat într-un tren mărfar până la Cernăuți, iar de acolo după două zile s-au îmbarcat în alt mărfar până la Bălți. Când au coborât la gara din Reușel, Vasile a început a plânge de bucurie, se aflau aproape de casă.

La gara din Bălți au închiriat o mașină (polutorcă) și au pornit spre Orhei, urmând să se răsplătească cu un sac de cartofi din partea la toți, care era o bogăție. Mergeau zvonuri, că pe drumurile

Moldovei operau bande de tâlhari în uniforme de milițieni (mai târziu s-a constatat că tâlharii erau chiar milițieni...). Ajungând în preajma Sângereilor, în păduricea de deasupra orașelului le-a ieșit în față un miliționar și doi civili, care au oprit mașina. Se vede că șoferii care așteptau clienți la gară erau în majoritate legați cu bandiții. Așa și șoferul mașinii în cauză, dar se vede, că mai avea ceva omenesc în el, l-a preîntâmpinat pe Iacob Luncă, care se afla în cabina mașinii, că acei doi civili sunt bandiți cunoscuți. Șoferul a oprit mașina, iar Iacob Luncă, fiind cel mai în vârstă și inițiatorul acestei deplasări a coborât din cabină și a intrat cu ei în vorbă. La întrebarea de ce au fost opriți, milițianul a răspuns, că arestează mașina cu tot cu saci, că cartofii sunt bolnavi, provoacă cancer. Iacob știa ce-o să fie mai departe și cunoscând regulile de luptă, că cel care atacă primul, acela și iese mai des învingător, având un ciocan în mână largă a mantalei vechi, pe care i-l dăduse șoferul, i-a aplicat o lovitură puternică milițianului, care a căzut ca secerat fără cunoștință. În același timp ceilalți au sărit din caroserie asupra celor doi bandiți civili, care au rupt-o la fugă.

Lăsându-l pe marginea drumului pe milițianul bandit, gonind în viteză mare au ajuns în sat. Au tras la casa lui Iacob Luncă, unde s-au răsplătit cu șoferul și au împărțit frățeste cartofii. Ajunși acasă atât tatăl Iacob cât și fiul Vasile în loc să se bucure, că a ajuns cu bine li s-a umplut inima de amar și jale. Doi din cei opt copii rămași acasă au murit de foame, Liostina și Micandru. Vasile nu putea nici plânge, nici vorbi, era peste puterile lui să primească moartea fratelui și surorii mai mici. Cu aceasta nu s-au terminat nenorocirile în familie. Nu se știe cine: ori șoferul i-a pârât, că sunt din Sărăteni ori bandiții știau din Bălți unde pleacă mașina cu cartofi. A doua zi au apărut în sat trei milițieni, care s-au oprit drept la casa lui Iacob Luncă. L-au urcat în mașină și l-au dus. Tot în mașină au încărcat și zece saci cu cartofi, care se aflau în casa cea mare. Au lăsat un sac întreg și rămășițele din altul... Plângeau în hohote cu toții.

A sosit în sat Iacob Luncă peste trei zile, fiind cu greu recunoscut de ai casei. A murit peste o săptămână. Vasile a stat lângă mormântul tatălui trei zile și trei nopți, păzindu-l de hoți. De cele ce au urmat în următoarele luni Vasile își amintește cu greu, ca în ceață... Deseori din cauza foamei își pierdea cunoștința și el, dar se târa până la sărături, unde erau locuri mai mlăștinoase, care păstrau umiditate în sol și în care creștea un fel de iarbă roșie de baltă, căuta rădăcini de stuf și papură pe care le rodea cu dinții și mai mult înghițea saliva decât bucățele de rădăcină.

Uneori avea noroc să dea peste vreo tufa mică de ciuline comestibile ori măcriș de baltă. Le ducea cu greu și frățiorilor, dar... până la sfârșitul lunii mai au decedat pe rând, Ionuț, Gavril, Ileana... Vasile își amintește, că pe Lenuța a dus-o la cimitir în desaga bunicii Mărioara, care avea toartă. A pus-o în desagă și a târât-o în genunchi până la marginea cimitirului, unde erau înmormântați tata Iacob și ceilalți frați și surioară. Noroc, că avea o chircă de metal cu coadă tare de stejar, astfel putea săpa pământul stând în genunchi. Săpa atât, cât să fie acoperit trupul... să nu dea vreo jivină, dar de unde, că nici șobolani nu se găseau, fiind prinși de oameni și mâncați.

Vasile își amintește ca prin vis, cu toate, că a fost numai mult de-o lună în urmă că mama Alexandra toată ziua se afla în gărlă, unde se unesc râul Răut cu Dobrușa, Ciulucul Mare și Ciulucul Mic în căutarea vre-unei scoici ori codați. De peste, raci nici vorbă, demult nu mai erau... Poate asta a și salvat-o... Cel mai tare s-a dovedit a fi Fănuță, de mic a fost dolofan, iute la toate, și la joacă și la ajutor pe lângă casă, însă norocul l-a părăsit aproape de a scăpa de urgia foametei. Apăruse iarba, înverzea pădurea când Fănuță a plecat ca de obicei cu Ignat Petică la Răut. Când se întorceau, la intersecția șleahului mare cu drumul spre casă a apărut, nu se știe de unde, un armăsar de-al militarilor, care se aflau la sovietul sătesc. Vasile a aflat îndată de la Ignat, că pe Fănuță l-a strivit un armăsar în care „dase strechea”. Pe Fănuță l-au adus doi ostași, care îl învinuiau, că s-a băgat înaintea calului. Nu s-a mai ridicat micuțul de pe laița unde l-au lăsat. A murit peste câteva zile de durere și de foame. Ultimele cuvinte ale lui Fănuță, frățiorul de 8 anișori a lui Vasile, le-a purtat în inimă toată viața: „Auzi, Bădiță, să nu lași să mă mănânce nimeni după ce-oi muri ori să mă fure cineva din cimitir...”.

Era sfârșit de iunie... Vasile plângea de-asupra mormântului, unde o înmormântase pe Ștefănița. În mintea sa, care la vârsta de 17 ani gândea ca un om matur se perinda toată viața, care într-o perioadă atât de scurtă îmbina în sine o viață de om cu vârsta înaintată. Plângea, iar sufletul i se rupea de jale, că a rămas singur, doar cu mama. Ștefănița era mai puternică, dar... în acea zi a strigat-o la portiță Mărioara lui Mihail Popovici, care a îmbiat-o la strâns lobodă, la Movilă... Nu se știe cine le-a îndrumat, dar au ajuns într-un lan de grâu de la marginea satului. Grâul era încă verde, nu se strânse boabele. Ele au mâncat fără a-și da seama cât e de periculos... S-au chinuit două zile. Vasile a stat lângă Ștefănița până la urmă... Cu o zi înainte de a muri Ștefănița l-a rugat pe Vasile să-i aducă câteva crenguțe din mărul din fața casei.

Cetatea Cavalerilor

- Împletește-mi te rog o coroniță...

Vasile i-a îndeplinit rugămintea și i-a pus-o pe cap zicându-i:

- Tu ești cea mai frumoasă mireasă din lume!

Iar Ștefănița la întreat:

- Vasilică, dar acolo sus sunt și miri?

- Sunt, Ștefănițo, al tău mire e cel mai frumos îngeraș...

A zâmbit Ștefănița și a plecat la domnul și la mirele de acolo cu zâmbetul pe buze...

Vasile plângea de-asupra mormântului Ștefăniței și a celorlalți frați și surori înmormântați cu tatăl alături, formând un mormânt comun...

Așa l-a găsit în zori un drumeț străin, un negustor evreu, care se abătuse prin Sărătenii Vechi venind din târgul Telenești de unde cumpăraseră patru oițe... Nevoia l-a abătut prin acest sat, după ce l-a părăsit ciobanul în vârstă, arvonit să-i ducă oile până la destinație, la Vișterniceni Chișinăului. Cu gândul să caute vre-un băiețandru pentru a-i mâna oile din urma trăsorii, schimbându-se cu rolurile din când în când... Se vede, că Dumnezeu l-a trimis să-l găsească pe Vasile, altfel nu poți lămuri faptul, că drept la cimitir s-a oprit să petreacă noaptea, iar la zori să dea de Vasile.

Haim, că așa-l era numele evreului l-a întreat pe Vasile dacă vrea să guste o bucătică de brânză cu mămăliguță, la care tânărul băiat a răspuns afirmativ, aplecând capul. Evreul i-a dat o fărâma de brânză și una de mămăligă, spunându-i, că nu-se poate să mănânce de-odată mult. Vasile i-a povestit despre viața sa, familie și, că acum nu știe ce să facă. I s-a făcut milă de Vasile negustorului ori nu, dar i-a propus să-l deservească până la Chișinău, primind în schimb hrană pe timpul deplasării și să-i dea ca răsplată două pâini și un kilogram de carne uscată (afumată).

Haim era un negustor, care strângea oi, capre, vite de pe la târgurile cele mai mari și le aducea acasă la Visterniceni, unde le îngrășa nițel, apoi le sacrifica, făcând salamuri, carne afumată ș.a. Zis și făcut. Au trecut pe acasă la mama Alexandra și i-au spus despre înțelegerea lor și lăsându-i un boț de mămăligă și o felie mica de brânză au luat calea Orheiului, iar peste câteva zile au ajuns la Visterniceni, la stâna evreiască.

Vasile și-a revenit greu după foametea ce a tras, dar evreul era și medic, așa, că a știut cum să-l hrănească și l-a pus pe picioare în acele câteva zile... După ce-au ajuns la destinație, evreul s-a ținut de cuvânt și l-a răsplătit cu cinste pe Vasile. L-a sfătuit să meargă în drum spre casă prin locuri ferite, mai mult noaptea, ca să nu fie prădat de tâlhari. Și i-a propus să se întoarcă înapoi la el, barem se împrieteniseră și evreului i-a plăcut băiatul harnic și iute de picior. Așa a fost să fie, că Vasile s-a întors la negustorul Haim, care după cum spunea Vasile mai târziu l-a salvat de la moarte atât pe el cât și pe mama Alexandra, cu fărâma cea de mămăligă...

Cât de puternică inimă poate avea o mama care să poată rezista la astfel de tragedie, să-și înmormânteze fata la această vârstă, vârsta dragostei, dragostei de tot, de viață, de frați și surori, dragostea de a iubi?! Mama Alexandra după ce-a pierdut-o și pe Ștefănița s-a închis cu totul în sine și n-a mai scos o vorbă până înainte de a-și da sufletul în 1957, lăsându-i poruncă lui Vasile: „Iartă-mă, Vasilică, că n-am putut scăpa copiii de la foamete. Ai grijă de mormintele lor și de tine, că acum ești dator să trăiești pentru toți frații și surorile tale...”

Un destin al unui om simplu, agricultor, care se măsoară nu în ani... Vasile Luncă a trăit după cum i-a poruncit mama Alexandra, a trăit și pentru frații și surorile sale, cu dânsii în inimă și în suflet a fost mereu, rugându-se lui Dumnezeu la fiecare masă, invitându-și frații și surorile, la fiecare sărbătoare îi așeza în gând alături de el... și totdeauna, cât a trăit, scaunul din stânga lui era liber, era a lor, a fraților și surioarelor, jertfe ale foametei organizate de Puterea Sovietică și Partidul comunist. Blestemați să fie!!!